

Beoordeling Flora- en faunatoets 'Locatie Molenzicht te Bodegraven'

15 september 2011, Jeroen Reimerink

Aanleiding

De gemeente Bodegraven is voornemens nieuwbouw te realiseren in het centrum van Bodegraven. Watersnip advies heeft in dit kader een natuurtoets opgesteld in opdracht van de gemeente. Het gaat om het rapport 'Flora- en faunatoets, Locatie Molenzicht te Bodegraven', van mei 2010 met kenmerk 10A011. De gemeente Bodegraven heeft de Milieudienst gevraagd deze toets inhoudelijk te beoordelen.

Beoordelingskader

De beoordeling is gebaseerd op de, op het moment van opstellen geldende wet- en regelgeving. Wijzigingen in deze wet- en regelgeving kunnen leiden tot andere conclusies. Om te kunnen inschatten of een soort wel of niet voorkomt in een gebied is veelal naast het raadplegen van literatuur een veldbezoek van belang. Omdat voor deze beoordeling geen veldbezoek kon worden gebracht, is hier het uitgangspunt dat de inschatting van Watersnip advies correct is voor wat betreft de aan- en afwezigheid van soorten op basis van habitat, mits onderbouwd met juiste argumenten en/of literatuur verwijzingen. Wel kan bepaald worden in hoeverre de inschatting door Watersnip advies juist is op basis van verspreidingspatronen van soorten in Nederland.

Situatie

Het plan bestaat uit het realiseren van woningbouw op een braakliggend terrein aan de westelijke rand van Bodegraven. Rondom het plangebied is reeds bebouwing aanwezig.

Overweging

- ◆ In 4.1 is de onderzoeksmethode voor vleermuizen beschreven. Het is onduidelijk of de 'inventarisatie' bedoeld is om de aan- of afwezigheid van vleermuizen beter te kunnen inschatten in het quickscan-proces of dat het bedoeld is als inventarisatie waarbij de aanwezigheid van bepaalde 'gebiedsfuncties' (zoals beschreven in het vleermuisprotocol) van vleermuizen met behulp van een gestandaardiseerde methode onderzocht worden. Is het laatste het geval dan moet het vleermuisprotocol gevolgd worden en is het gebruik van een 'tijdverlengen detector' nodig (bijvoorbeeld Pettersson D240X, zie vleermuisprotocol). De tijd die nu is besteed in het plangebied is te beperkt en levert hierdoor geen betrouwbaar beeld op van de activiteit van vleermuizen in het plangebied en is als 'orientatie' en 'inventarisatie' ontoereikend en onbetrouwbaar.
- ◆ In 4.4.2 wordt genoemd dat de aanwezigheid van de bittervoorn niet kan worden uitgesloten. Dit is terecht aangezien deze soort lastig met een schepnet kan worden bemonsterd. In de conclusie wordt de bittervoorn niet verder besproken. Het is onduidelijk of deze soort van tabel 3 wel of niet aanwezig is, en of nader onderzoek (bijvoorbeeld met behulp van electro-visapparatuur) nodig is om uitsluitsel te verkrijgen over de aanwezigheid van de soort. De conclusie wat betreft vissen is hierdoor onvolledig.
- ◆ In de paragrafen 4.4.1, 4.4.3, 4.3.3 en 4.3.4. staat dat geen (andere) beschermde soorten worden verwacht, of zijn aangetroffen, maar de reden hiervoor ontbreekt (bijvoorbeeld geen geschikt biotoop of buiten verspreidingsgebied). In 4.3.5 en 4.3.6 is de redenering wel correct.

Conclusie en advies

Wij adviseren u de initiatiefnemer mede te delen dat de ecologische onderbouwing van het voorgenomen plan nog onvoldoende is. Bovenstaande punten moeten worden aangepast. Voor alle beschermde soorten geldt dat het nodig is zorgvuldig te omschrijven waarom een soort wel of niet voorkomt.

De aanvulling is van belang in verband met de juridische houdbaarheid van het document en om een overtreding van de Flora- en faunawet met zekerheid te kunnen uitsluiten. Wij verwachten dat naar aanleiding van een meer uitgebreide beoordeling nader veldonderzoek nodig is om de aan- of afwezigheid van de bittervoorn te kunnen aantonen. Mogelijk is ook een meer uitgebreid vleermuizenonderzoek nodig. Het is ook mogelijk dat aan de hand van de karakteristieken van het terrein en de omgeving vastgesteld kan worden dat het gebied geen essentiële gebiedsfuncties heeft (zoals bedoeld in vleermuisprotocol) voor vleermuizen of geen onderdeel is van de directe leefomgeving (art. 2 Flora- en faunawet).

Aanvullende gegevens 'Locatie Molenzicht te Bodegraven'

11 oktober 2011, Jeroen Reimerink

Aanleiding

De gemeente Bodegraven is voornemens nieuwbouw te realiseren in het centrum van Bodegraven. Watersnip advies heeft in dit kader een natuurtoets opgesteld in opdracht van de gemeente. Het gaat om het rapport 'Flora- en faunatoets, Locatie Molenzicht te Bodegraven', van mei 2010 met kenmerk 10A011. Het plan van de gemeente Bodegraven bestaat uit het realiseren van woningbouw op een braakliggend terrein aan de westelijke rand van Bodegraven. Rondom het plangebied is reeds bebouwing aanwezig. Op verzoek van de gemeente Bodegraven is het rapport 'Flora- en faunatoets, Locatie Molenzicht te Bodegraven' inhoudelijk beoordeeld. Hieruit is gebleken dat de ecologische onderbouwing van het voorgenomen plan nog onvoldoende is (Milieudienst beoordeling Beoordeling Flora- en faunatoets 'Locatie Molenzicht te Bodegraven' van 15 september 2011). Op basis van die overwegingen is op 11 oktober nog een veldbezoek gebracht om openstaande vragen te beantwoorden. In deze notitie staan de resultaten van dit veldbezoek beschreven.

Methode

De gebruikte methode omvat schepnetinventarisatie. Hierbij is de sloot aan de rand van het plangebied op een aantal locaties (oever, vegetatierijke zones, bodem, bagger ed) met behulp van een RAVON-schepnet bemonsterd. Hiertoe werd het net op enige afstand vanaf de oever in het water gestoken. Met kracht werd het net over en door de bodem naar de oever toe gehaald. Hierbij werd goed door de oevervegetatie geschept. De bemonstering is bij een watertemperatuur van rond de 10 graden Celcius uitgevoerd (conform gedragscode Unie van Waterschappen).

Om de aan- of afwezigheid van vleermuizen te kunnen inschatten is in het plangebied gekeken naar dikke bomen met holtes of spleten.

Aanvullend is het gebied onderzocht op aanwezigheid van amfibieën door potentiële winterverblijf- en rustplaatsen in het plangebied (puinhopen, plastic, pallets, canvasmatten, stenen e.d.) te inspecteren.

Ook voor andere soorten genoemd in de notitie van 15 september is nogmaals kritisch gekeken of deze kunnen voorkomen.

Resultaten

In totaal zijn 5 soorten vissen, 1 amfibiesoort en 1 mosselsoort aangetroffen tijdens het veldbezoek (tabel 1).

Tabel 1 Overzicht aangetroffen soorten locatie Molenzicht Bodegraven

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal
Vissen	Kleine modderkruiper (FF-wet tabel 2)	<i>Cobitis taenia</i>	120
	Tiendoonige stekelbaars	<i>Pungitius pungitius</i>	5
	Blankvoorn	<i>Rutilus rutilus</i>	10
	Zeelt	<i>Tinca tinca</i>	20
	Snoek	<i>Esox lucius</i>	1
Zoogdieren	-	-	
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	9
Weekdieren	Zwanenmossel	<i>Anodonta cygnea</i>	3

Bespreking resultaten

Vissen

In de watergang welke het plangebied omgrensd is de Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) aangetroffen. Deze soort is volgens de Flora- en Faunawet beschermd (tabel 2). De strikt beschermde (tabel 3) Bittervoorn (*Rhodeus amarus*) is niet aangetroffen. Wettelijk gezien is daarmee aan de inspanningsverplichting voldaan om deze soort aan te tonen en redelijkerwijs mag worden aangenomen dat de soort niet in grote getale binnen het plangebied voorkomt. Bij eventuele werkzaamheden aan de sloot hoeft met deze soort geen rekening te worden gehouden.

Vleermuizen

De aanwezige bomen zijn niet geschikt als rustplaats voor vleermuizen. Dominante soorten in het gebied zijn Wilg en Populier en worden gekenmerkt door relatief dunne stammen en afwezigheid van holtes. Als foerageergebied kan het terrein gebruikt worden, zoals ook eerder is aangetoond. Er is echter vergelijkbaar foerageergebied voorhanden, waardoor het verlies hiervan geen negatieve effecten op vleermuizen veroorzaakt. Voor andere beschermde zoogdieren biedt het plangebied geen geschikt leefgebied. Ondermeer door de stedelijke ligging, versnippering door infrastructuur en weinig ontwikkelde begroeiing.

Amfibieën

Tijdens de inspectie van potentiële verblijfplaatsen van amfibieën in het plangebied werd alleen de Gewone pad aangetroffen. Dit bevestigt de geschiktheid van het gebied voor amfibieën in de landfase. De strikt beschermde (tabel 3) Rugstreeppad (*Bufo calamita*) is niet aangetroffen. In combinatie met de gegevens die door bureau Watersnip zijn verzameld mag redelijkerwijs worden aangenomen dat de soort niet binnen het plangebied voorkomt. Dit betekent niet dat de soort niet kan opduiken tijdens de werkzaamheden. Afhankelijk van de periode van uitvoering is het verstandig maatregelen te nemen, zodat de soort het bouwterrein niet alsnog koloniseert (amfibieënscherm). Voor andere beschermde amfibieën is het pionierhabitat in het plangebied ongeschikt.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Soorten van categorie 1-4 worden niet verwacht omdat het habitat hiervoor niet geschikt is. Bebouwing ontbreekt en er zijn geen geschikte groenstructuren. Soorten van categorie 5, zoals de Grote bonte specht kunnen wel in het plangebied voorkomen, maar er zijn geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die pleiten voor een jaarrond beschermde nestlocatie.

Conclusie

Als in het voorgenomen plan van de Gemeente Bodegraven de watergang vergraven of gedempt wordt, kan voor de Kleine modderkruiper een negatief effect op de functionaliteit van de watergang optreden. Een dergelijk effect is een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Door mitigerende en compenserende maatregelen te treffen kan een overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen. In de volgende paragraaf zijn enkele voorwaarden voor de uitvoering beschreven om aantasting te voorkomen.

Mitigatie en compensatie

Bij de uitvoering dient voorkomen te worden dat de populatie(s) geïsoleerd raakt. De fauna de watergang dient overgezet te worden naar een ander deel van de watergang waar geen effecten van het voorgenomen plan te verwachten zijn.